

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

จักรณรงค์ อินพหล^{1*}, ณิชานูล พ่วงใส² และพีระวัฒน์ วิบูลย์กุล³

^{1*}โรงเรียนวัดกัลป์พฤษ์ กำแพงเพชร

²นักวิชาการอิสระ

³โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม พิจิตร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 40 คน รวม 80 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดความเพลิตเพลินในการอ่าน แบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต และแบบวัดความฉลาดรู้การอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($M=39.46$, $S.D.=4.003$) 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน คือ ความเพลิตเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโต โดยที่ปัจจัยทั้งสองนี้ร่วมกันทำนายความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนได้ 30.9%

คำสำคัญ: ความฉลาดรู้การอ่าน; ความเพลิตเพลินในการอ่าน; กรอบความคิดแบบเติบโต

Factors Related to Reading Literacy of Grade 9 Students in Schools under The Secondary Educational Service Area Office Phichit

Chaknarong Inphahon^{*} Nichaboon Phuangsai^{**} Peerawat Wiboonkul^{***}

^{*}Teacher, Watkanlapaphruk Kamphaengphet

^{**}Independent Scholar

^{***}Teacher, Bangmunnakphoomiwittayakhom Phichit

Abstract

This research aims to examine the factors associated with students' reading literacy. The sample consisted of 80 Grade 9 students from a large secondary school in the Phichit Secondary Educational Service Area Office during the first semester of the 2024 academic year. Two classrooms, each with 40 students, were selected through simple random sampling, using the classroom as the sampling unit. The research instruments included a reading enjoyment scale, a growth mindset scale, and a reading literacy assessment. Statistical analyses included mean, percentage, frequency, standard deviation, and Causal Relationship Analysis by using Multiple Regression Analysis.

The research findings revealed that: The level of students' reading literacy was high ($M=39.46$, $S.D.=4.003$). The factors associated with students' reading literacy were reading enjoyment and a growth mindset, both could predicted students' reading literacy at 30.9%.

Keywords: Reading Literacy; Reading for Enjoyment; Growth Mindset

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศได้อย่างสะดวก ทำให้ประเทศต่าง ๆ ตื่นตัวและปรับเปลี่ยนนโยบายให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อให้ดำรงอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมั่นคงและเหมาะสม อีกทั้งวิวัฒนาการความก้าวหน้าเหล่านี้ส่งผลให้คนในสังคมต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อการดำรงตนได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นการสร้างความร่วมมือให้แก่คนในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ในวัยเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและเป็นการกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills) เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2002 ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 จึงได้พัฒนารอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประสบความสำเร็จในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต โดยประกอบด้วยทักษะสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ (Partnership for 21st Century Skills, 2009)

อย่างไรก็ตาม การที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพได้จำเป็นต้องพัฒนาทักษะที่เป็นสมรรถนะพื้นฐานก่อน คือ ความฉลาดรู้การอ่าน (Reading Literacy) เนื่องจากความฉลาดรู้การอ่านไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การอ่านออกและบอกความหมายของคำตามตัวอักษรเท่านั้น แต่ยังสามารถเข้าใจสาระของสิ่งที่ได้อ่าน สามารถตีความความหมายของข้อความที่ได้อ่านและประเมิน คติวิเคราะห์ ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่า ต้องการจะส่งสารอะไรให้แก่ผู้อ่าน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), 2564; สุณีย์ คล้ายนิล, 2547) ความฉลาดรู้การอ่านจึงเป็นสมรรถนะสำคัญในการเรียนรู้เพื่อให้ทันกับยุคสมัยที่ทำให้บุคคลมีความรู้ด้านการอ่านอย่างแตกฉาน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองกับสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น การช่วยเหลือและสนับสนุนของผู้ปกครอง บทบาทของครูผู้สอนในการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการอ่าน และการลดการกลั่นแกล้งในโรงเรียน (ชาคริสต์ ยิบพิกุล และคณะ, 2566) ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ความเพลิดเพลินในการอ่านที่เป็นกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียนและกรอบความคิดแบบเติบโตที่เป็นกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

ด้านคุณสมบัติภายในส่งผลต่อคะแนนความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนไทยมากที่สุด (สสวท., 2564) โดยความเพลิดเพลินในการอ่านมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนช่วยทำให้ความสามารถในการอ่านสูงขึ้น (The Education State, 2023) ขณะที่การมีกรอบความคิดเติบโตจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ บุคคลที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจึงเป็นคนที่ชอบความท้าทาย กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหา ไม่ท้อถอยหรือกลัวความล้มเหลว และมีความคิดสร้างสรรค์ (สสวท., 2565; Dweck, 2006) ดังนั้นความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโตจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน

ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้การอ่านข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งตัวแปรที่จะศึกษาได้แก่ ความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโต โดยการวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์ให้เห็นถึงระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนก่อน แล้วจึงวิเคราะห์ว่า ปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนในบริบทของผู้วิจัยหรือไม่และส่งผลมากน้อยเพียงใดเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ส่งเสริมความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียนต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเพลิดเพลินในการอ่าน หมายถึง ความพึงพอใจส่วนบุคคลในการเลือกอ่านอย่างอิสระตามโอกาส เวลา และวิธีการอ่านที่เลือกด้วยตนเอง สามารถวัดจากแบบวัดความเพลิดเพลินในการอ่านที่สังเคราะห์จากดัชนีวัดความเพลิดเพลินในการอ่านของ สสวท. (2564) ความเพลิดเพลินในการอ่านจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การเลือกเรื่องที่อ่านอย่างอิสระ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนในการเลือกเรื่องที่จะอ่านอย่างหลากหลายประเภทตามความสนใจ
- 2) การใช้เวลากับการอ่านและการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน หมายถึง การใช้เวลาในการอ่านของนักเรียนมากกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน และใช้เวลามากกว่าสัปดาห์ละ 5 วันในการอ่านและการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยไม่จำกัดสถานที่
- 3) การใช้กลวิธีในการอ่านตามความสนใจ หมายถึง การใช้กลวิธีที่เหมาะสมกับตนเองในการอ่านเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การอ่านตามที่กำหนดไว้

กรอบความคิดแบบเติบโต หมายถึง ความคิดของความเชื่อที่ว่าความสามารถของบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถวัดจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตที่สังเคราะห์จากลักษณะของผู้มีกรอบความคิดแบบเติบโตของ Dweck (2006) กรอบความคิดแบบเติบโตจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การใช้เวลาเพื่อพัฒนาตนเอง หมายถึง การใช้เวลาในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการแสวงหาแนวทางพัฒนาตนเองในวิธีการต่าง ๆ
- 2) ความพยายามอย่างเต็มที่ในการใช้กระบวนการพัฒนาตนเองเพื่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่เต็มใจใช้กระบวนการพัฒนาตนเองมาเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างไม่ย่อท้อ
- 3) ตีคุณค่าที่เชิงบวกจากภายใน หมายถึง ทักษะคติภายในของตนเองในการมองโลกแง่บวก โดยเชื่อมั่นว่า ตนเองสามารถพัฒนาความคิดและความสามารถได้

ความฉลาดรู้การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน การนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการอ่านภายใต้สถานการณ์และบทอ่านที่มีความหลากหลาย ตลอดจนการมีความผูกพันกับการอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สามารถวัดจากแบบวัดความฉลาดรู้การอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

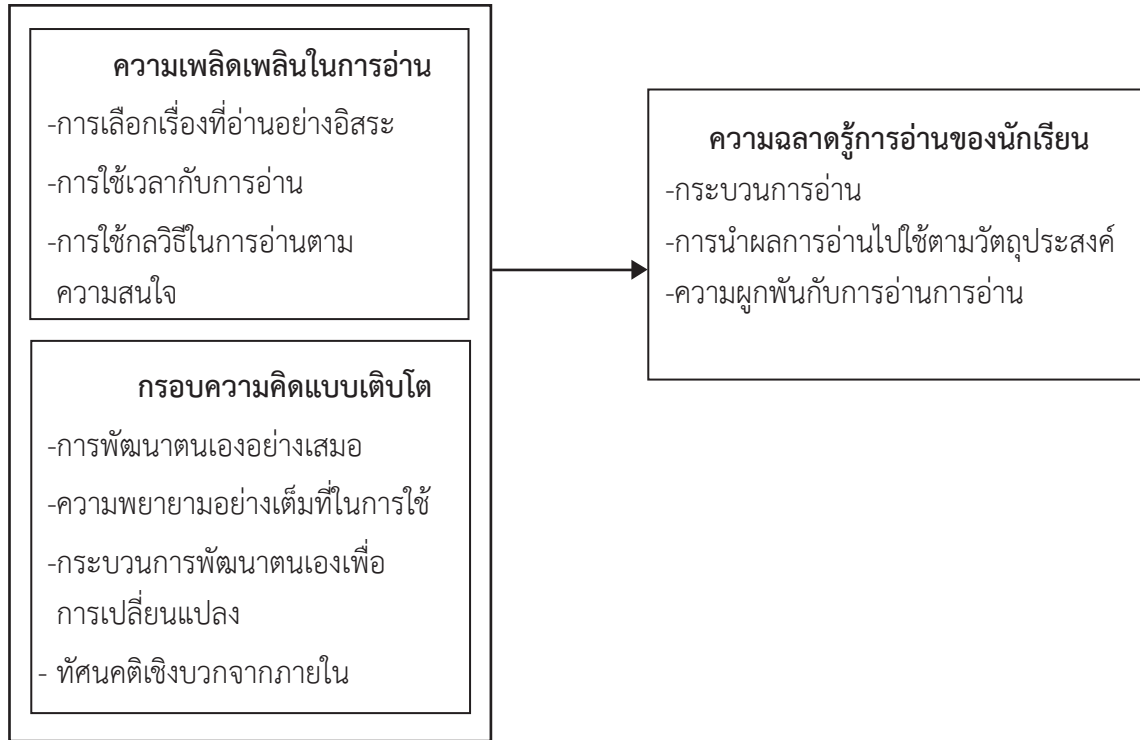
1. กระบวนการอ่าน หมายถึง การค้นหารายละเอียดของบทอ่าน จับใจความสำคัญ ระบุดูจุดประสงค์ของผู้เขียน เชื่อมโยงสาระจากส่วนต่าง ๆ ของบทอ่านเพื่อนำไปสู่การสรุปและตีความ แสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน รวมทั้งพิจารณาความน่าเชื่อถือและคุณค่าของบทอ่านได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล
2. การนำผลการอ่านไปใช้ หมายถึง การเสนอแนวทางใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนนำองค์ความรู้ไปใช้แก้ปัญหาที่เจอในชีวิตประจำวัน
3. ความผูกพันกับการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติลักษณะทางอารมณ์หรือความรู้สึกขณะปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวนประชากร คือ 350 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการใช้สูตร Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 10 จากจำนวนประชากร จึงได้จำนวนตัวอย่าง 77.78 ซึ่งผู้วิจัยได้ตัวอย่างมาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม แต่เนื่องจากห้องเรียนแต่ละห้องมีนักเรียนจำนวนห้องละ 40 คน ผู้วิจัยจึงใช้จำนวน 2 ห้อง ได้ตัวอย่างรวม 80 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยแบ่งระยะการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นระยะในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา และสร้างเครื่องมือวิจัย 2) ระยะการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นระยะการเลือกประชากรและตัวอย่าง อีกทั้งเก็บข้อมูลกับตัวอย่าง และ 3) ระยะหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นระยะการใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 เครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบวัดความเพลิตเพลินในการอ่านเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สังเคราะห์จากดัชนีวัดความเพลิตเพลินในการอ่านของสสวท. (2564) นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายตามเกณฑ์ของ อำนวนย เลิศขยันดี (2545) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ย (Cronbach's alpha) 0.88 และความเที่ยง (Content Validity) 0.92

2. แบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สังเคราะห์จากลักษณะของผู้มีกรอบความคิดแบบเติบโตของ Dweck (2006) โดยปรับข้อคำถามให้วัดการมีกรอบความคิดแบบเติบโตที่เกี่ยวกับการอ่าน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายตามเกณฑ์ของ อำนวนย เลิศขยันดี (2545) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ย 0.86 และความเที่ยง 0.87

3. แบบวัดความฉลาดรู้การอ่าน ประกอบด้วย 1) แบบสอบความฉลาดรู้การอ่าน สำหรับการวัดกระบวนการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ ซึ่งมี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบจับคู่สถานการณ์ที่กำหนดให้กับแหล่งข้อมูลจากการอ่านที่เหมาะสม จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน รวม 30 คะแนน และ 2) แบบวัดความผูกพันกับการอ่าน เป็นแบบเลือกตอบจากตัวเลือก จำนวน 2 ข้อ ข้อละ 4 คะแนน รวม 8 คะแนน และมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จำนวน 20 ข้อ รวม 12 คะแนน ซึ่งปรับจากแบบวัดความผูกพันกับการอ่าน สันติวัฒน์ จันทร์ไธ (2559) รวมเป็น 20 คะแนน คะแนนของทั้งแบบสอบความฉลาดรู้การอ่านและแบบวัดความผูกพันกับการอ่านรวม 50 คะแนน โดยมีอำนาจจำแนกในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ในระดับดีมาก ($r_1=0.46$, $r=0.51$)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอนคือ วิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการสรุปข้อมูลตัวแปรเดียว (Summarizing Univariate Data) และการหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน และตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีระดับความฉลาดรู้การอ่านอยู่ในระดับมาก ($M=39.46$, $S.D.=4.00$) ดังตาราง

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยความฉลาดรู้การอ่าน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

	<i>n</i>	Mean	S.D.
ความฉลาดรู้การอ่าน	80	39.46	4.00
ความเพลิดเพลินในการอ่าน	80	3.76	0.63
กรอบความคิดแบบเติบโต	80	3.73	0.63

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า แบบจำลองการถดถอยที่ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความเพลิดเพลินในการอ่าน และ กรอบความคิดแบบเติบโต สามารถทำนายความฉลาดรู้การอ่านได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) เท่ากับ .571 และมีค่า R Square = .327 แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้งสองสามารถอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดรู้การอ่านได้ ร้อยละ 32.7 และเมื่อปรับค่าให้เหมาะสมตามจำนวนตัวแปรอิสระแล้ว (Adjusted R Square) อยู่ที่ .309 หรือกล่าวได้ว่า ความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโตสามารถทำนายผลความฉลาดรู้การอ่านได้ร้อยละ 30.9 ดังตาราง

ตาราง 2 ผลการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.571 ^a	.327	.309	3.32750

a. Predictors: (Constant), ความเพลิดเพลินในการอ่าน, กรอบความคิดเติบโต

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านพบว่า ความเพลิดเพลินในการอ่าน ส่งผลต่อความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานสูงที่สุด ($\beta = .440$, $t = 4.511$, $p < .001$) กล่าวคือ หากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ผ่านการแปลงมาตรฐานของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามให้อยู่ในรูปค่า Z-score จะกล่าวได้ว่า เมื่อความเพลิดเพลินในการอ่านเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ความฉลาดรู้การอ่านจะเพิ่มขึ้น .440 คะแนน

กรอบความคิดเติบโตสามารถทำนายความฉลาดรู้การอ่านได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ผ่านการแปลงมาตรฐานมีค่า .261 ($\beta = .261$, $t = 2.675$, $p = .009$) แม้อิทธิพลจะน้อยกว่าความเพลิดเพลินในการอ่าน แต่ยังคงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง

การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ผ่านการแปลงมาตรฐาน (β) มีค่าเป็นบวก หมายความว่า ความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดเติบโตมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความฉลาดรู้การอ่าน

ตาราง 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่าน

Coefficients ^a						
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		t	Sig.
	BStd.	Error	Beta			
Constant	22.860	2.791			8.190	<.001
ความเพลิดเพลินในการอ่าน	2.783	.617	.440	.440	4.511	<.001
กรอบความคิดเติบโต	1.652	.618	.261	.261	2.675	.009

a. Dependent Variable: ความฉลาดรู้การอ่าน

อภิปรายผล

ประเด็นการอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในการวิจัยครั้งนี้จำแนกออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน และ 2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนรายละเอียดมีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีระดับความฉลาดรู้การอ่านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านในระดับหนึ่งจากการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องในระดับชั้นที่ผ่านมา รวมทั้งได้เรียนรู้กลยุทธ์การอ่าน เช่น การจับใจความสำคัญการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของเรื่อง การประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่าน ทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาในระดับพื้นฐานและระดับที่ยากขึ้นได้ ตลอดจนโรงเรียนมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้จึงทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงทรัพยากรการอ่านได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Anderson (1985) ที่กล่าวว่า การพัฒนาความเชี่ยวชาญเกิดจากการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสะสมความรู้ในลำดับที่เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อผู้เรียนได้รับการสนับสนุนหรือช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครองในระดับที่เหมาะสม นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์อย่างมีเหตุผล สามารถลำดับความอย่างมีขั้นตอนและบอกความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่านได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) และสอดคล้องกับผลการประเมินความฉลาดรู้การอ่านของ PISA โดยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการประเมินอยู่ในลำดับที่ 3 รองจากโรงเรียนเน้นวิทยาศาสตร์และโรงเรียนสาธิต (สสวท., 2566)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้การอ่านที่ผู้วิจัยศึกษา มี 2 ปัจจัยคือ ความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโต มีรายละเอียดดังนี้

ความเพิดเพลินในการอ่าน

ผลการวิจัยระบุว่า ความเพิดเพลินในการอ่านเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้ การอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่มีความเพิดเพลินในการอ่านเป็นผู้พึงพอใจในการอ่านด้วยตนเอง และเป็นผู้ใช้เวลากับการอ่าน ตลอดจนรู้จักวิธีการอ่านของตนเองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การอ่าน ตามที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านได้ดีขึ้น ผู้เรียนจึงเกิดความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความเพิดเพลินในการอ่านตามบทอ่านที่ตนเองได้มีส่วนร่วม ดังที่ สสวท. (2564) ได้ระบุไว้ว่า ปัจจัยตามรายละเอียดในแต่ละด้านจะส่งผลต่อคะแนนการอ่านของนักเรียนเป็นอย่างมาก กล่าวคือเมื่อคะแนนในปัจจัยเหล่านี้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ก็จะทำให้คะแนนการอ่านของนักเรียนเพิ่มขึ้นด้วย ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับที่ Clark and Rumbold (2006) ศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงบวกของความเพิดเพลินในการอ่านที่มีต่อความสำเร็จด้านการอ่าน พบว่า ผู้ที่มีความเพิดเพลินในการอ่านทำแบบทดสอบการอ่านได้ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ชอบอ่าน

กรอบความคิดแบบเติบโต

ผลการวิจัยอีกประการหนึ่งพบว่า กรอบความคิดแบบเติบโตส่งผลต่อความฉลาดรู้การอ่าน อาจเป็นเพราะกรอบความคิดแบบเติบโตเป็นความคิดของที่เชื่อว่า ความสามารถของแต่ละคนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง การที่นักเรียนมีกรอบความคิดแบบโตจึงช่วยส่งเสริมความฉลาดรู้การอ่านให้เกิดขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Claro et al. (2016) ที่ได้ศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในประเทศชิลี ผลการศึกษา พบว่ากรอบความคิดแบบเติบโตสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญในทุกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้เรียนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่มีกรอบแนวคิดแบบยึดติด อีกทั้งสอดคล้องกับ สสวท. (2564) ที่ได้ระบุไว้ว่า การมีกรอบความคิดแบบเติบโตเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียนไทยมากที่สุด นอกจากนี้ สสวท. (2564) ยังกล่าวอีกว่า การส่งเสริมให้นักเรียนมีกรอบความคิดแบบเติบโตควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติในด้านต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนมีความพยายามในการทำงาน การมีความสุขเมื่อทำได้ดีกว่าเดิม การมีความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การรับรู้และเชื่อมั่นว่า สามารถหาทางออกได้แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และการเห็นคุณค่าของความพยายามในการเรียนว่า จะช่วยให้มีโอกาสในการศึกษาต่อและมีความมั่นคงในชีวิตและการทำงาน เป็นต้น จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถทำให้นักเรียนมีโอกาสประสบผลสำเร็จด้านความฉลาดรู้การอ่านได้มากขึ้นเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า ความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโตสามารถทำนายผลความฉลาดรู้การอ่านได้ร้อยละ 30.9 ทั้งนี้เนื่องจากยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียนได้ เช่น จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่ตั้งใจและมีเป้าหมายในการปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายจะมีผลความฉลาดรู้การอ่านในระดับสูง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สอบถามความคิดเห็นกับครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนพบว่า บทบาทของครูผู้สอนมีส่วนช่วยในการพัฒนาความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ดังปรากฏในการศึกษาของสสวท. (2564) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียน 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ดังเช่น ปัจจัยในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน พบว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจ มีการกำหนดเป้าหมายและมีแรงจูงใจในการเรียน จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้มากขึ้น และ 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครู เนื่องจากหากครูมีการปรับการสอน รวมไปถึงให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนให้เหมาะสม จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาผลของความฉลาดรู้ให้เพิ่มขึ้นได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อความเพลิดเพลินในการอ่าน และกรอบความคิดแบบเติบโตเพิ่มขึ้น ความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียนมีการกระจายกันของข้อมูลค่อนข้างมาก ดังนั้นในการสุ่มตัวอย่างวิจัย ควรเลือกนักเรียนที่มีระดับความสามารถเท่ากัน ผ่านการกำหนดหน่วยสุ่มห้องเรียนที่ละความสามารถของผู้เรียน

2.2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การตัดสินใจพบว่า ความเพลิดเพลินในการอ่านและกรอบความคิดแบบเติบโตสามารถทำนายผลความฉลาดรู้การอ่านได้ ร้อยละ 30.9 ดังนั้นผู้สนใจจึงอาจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้การอ่านได้

เอกสารอ้างอิง

- ชาคริสต์ ยิบพิกุล, เพียงหยทัย แก้วดวงงาม, ชูดารัตน์ วัชรินทร์รัตน์, ธมรัตน์ ศิริภาพ, และ มีชัย ออสุวรรณ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของประเทศฮ่องกง: การวิเคราะห์พหุระดับ. ใน ผกามาศ ธนพัฒน์พงศ์ (บ.ก.), *เกษตรศาสตร์เพื่อมวลชน: พัฒนาศาสตร์แห่งแผ่นดินสู่สุขภาวะอย่างยั่งยืน การประชุมทางวิชาการครั้งที่ 61* (น. 2-12). สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถด้านการอ่านและแนวทางในการยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนไทย*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565). *กรอบการประเมินด้านการอ่าน PISA 2022*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566, 6 ธันวาคม). *การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022*. PISA THAILAND. <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21>
- สันติวัฒน์ จันทรีไธ. (2559). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต] จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/55328>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนีย์ คล้ายนิล. (2547). *ผลการวิจัยโครงการประเมินนักเรียนนานาชาติ PISA 2000*. เซเวนพรีนติ้ง กรุ๊ป.
- อำนวย เลิศชัยนดี. (2545). *สถิติขั้นสูง*. โรงพิมพ์ศิลปสนองการพิมพ์.
- Anderson, J. R. (1985). *Cognitive psychology and its implications*. W. H. Freeman and Company.
- Clark, C., & Rumbold, K. (2006). *Reading for pleasure: A research overview*. National Literacy trust. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED496343.pdf>
- Claro, S., Paunesku, D., & Dweck, C. S. (2016). Growth mindset tempers the effects of poverty on academic achievement. *Proceedings of the national academy of sciences*, 113, 8664-8668. <https://doi.org/10.1073/pnas.1608207113>

- Dweck, C.S. (2006). *Mindset: The new psychology of success*. Random house.
- Partnership for 21st Century Skills. (2009). *Framework for 21st Century Learning*.
The Partnership for 21st Century Skills. <http://www.p21.org>
- The Education State. (2023). *Reading engagement and enjoyment*. Department
of Education, State of Victoria.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological
processes*. Harvard University Press.